

Regionálna veterinárna a potravinová správa Bratislava - mesto
Polianky 8, 841 01 Bratislava

Vec: Usmernenie na monitorovanie pôvodcu zoonózy *Trichinella* u ošípaných zabíjaných u chovateľa pre súkromnú domácu spotrebu

V súvislosti s § 23 ods. 1, písm. a) a e) zákona č.39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti, ktorý nadobudne účinnosť dňom 1. februára 2007 a v súvislosti s monitorovaním trichinel podľa Nariadenia vlády Slovenskej republiky č.626/2004 Z.z. o monitorovaní zoonóz a pôvodcov zoonóz, Regionálna veterinárna a potravinová správa Bratislava - mesto vydáva toto usmernenie, ktoré sa týka ošípaných zabíjaných u chovateľa pre súkromnú domácu spotrebu:

1. **Ošípané možno zabíjať u chovateľa na súkromnú domácu spotrebu** (ďalej len „domáce zabíjačky“), **ak bolo zabíjanie zvierat nahlásené príslušnej regionálnej veterinárnej a potravinovej správe aspoň jeden pracovný deň vopred.**
 - a) Chovateľ, vlastník, držiteľ ošípanej, ktorý vykonáva domácu zabíjačku (ďalej len „chovateľ“), je povinný túto skutočnosť nahlásiť na Regionálnu veterinárnu a potravinovú správu Bratislava - mesto (ďalej len „RVPS“) **najmenej** jeden pracovný deň vopred v čase od **7,30 do 15,30** hod.
 - b) Chovateľ môže nahlásiť domácu zabíjačku spôsobmi:
 - telefonicky: **02/64461210,02/64461207**
 - písomne: **RVPS Bratislava - mesto, Polianky 8, 841 01 Bratislava** (písomnosť musí byť doručená na RVPS najneskôr jeden pracovný deň pred stanoveným termínom domácej zabíjačky)
 - faxom: **02/64461208**
 - e-mailom: rvsbao@svssr.skPri nahlásení uvedie tieto údaje:
 - adresu chovateľa, ktorý vykonáva domácu zabíjačku okres -
 - plánovaný dátum a približný čas domácej zabíjačky
 - telefónne číslo chovateľa.
 - c) Pri preberaní ohlásenia/oznámenia domácej zabíjačky RVPS informuje chovateľa, či má alebo nemá odobrať vzorku na vyšetrenie trichinel ako aj o sprievodnom doklade, ktorý musí chovateľ pripojiť k zabalenej vzorke a prípadne o podrobnostiach odberu vzoriek, ich zabalenia, zvozu a pod. RVPS poradí chovateľovi, kde si nájde sprievodný doklad a tiež mu poradí pri vyplňaní tohto dokladu, (sprievodný doklad

bude mať k dispozícii mestská časť a bude ho mať aj veterinárny inšpektor, ktorý príde vzorku prevziať)

Požiadavky na odber vzoriek:

a) Odber a balenie vzoriek:

Chovateľ odoberie vzorky bráničných pilierov z každej polovice jatočného tela domácej ošípanej v mieste prechodu do šľachovitej časti s veľkosťou lieskového orecha. Z dôvodov možného došetovania prípadnej pozitívnej vzorky odporúčame vykonanie odberu vzorky o veľkosti cca 5x5 cm.

Chovateľ zabalí vzorky do čistého mikroténového, igelitového alebo iného vhodného nepremokavého vrečka. V prípade zabíjania viac ako jednej ošípanej pre súkromnú domácu spotrebu chovateľa sa obidve vzorky z oboch polovic každej ošípanej zabalí osobitne. K uzavretému vrečku sa pevne pripojí sprievodný doklad na laboratórne vyšetrenie vzorky ošípanej zabitej v rámci domácej zabíjačky na *Trichinella* (Príloha I). Vzorku chovateľ uskladní v chladničke. *Vzorku zásadne neukladať do výparníka alebo do mrazničky.*

V sprievodnom doklade na laboratórne vyšetrenie vzorky ošípanej zabitej v rámci domácej zabíjačky na *Trichinella* sa uvedie:

- k) dátum zabitia,
- l) adresa chovateľa, ktorý vykonáva domácu zabíjačku,
- m) okres
- n) telefonický (alebo iný) kontakt pre prípad rýchleho bezodkladného nahlásenia pozitívneho laboratórneho vyšetrenia,
- o) podpis chovateľa, ktorý vykonal domácu zabíjačku.

b) Zvoz vzoriek na laboratórne vyšetrenie od chovateľa

Ak chovateľovi vyplynie povinnosť odobrať vzorku, RVPS Bratislava - mesto vykoná zvoz tejto vzorky na laboratórne vyšetrenie od chovateľa.

c) Laboratórne vyšetrovanie vzoriek

Vzorky sa laboratórne vyšetrujú podľa nariadenia komisie (ES) č. 2075/2005 z 5. decembra 2005, ktorým sa ustanovujú osobitné predpisy na úradné kontroly *Trichinella* v mase (v územnom pôsobení RVPS Bratislava - mesto len na ŠVPÚ Bratislava, Botanická 17, Bratislava). Na účely došetrenia prípadnej pozitívnej vzorky laboratórium odkladá do ukončenia analýzy všetky označené vzorky.

Oznamovanie laboratórnych výsledkov:

- a) Pri pozitívnom výsledku laboratórneho vyšetrenia s nálezom *Trichinella* laboratórium ihneď informuje faxom, resp. emailom priamo RVPS Bratislava - mesto (telefonicky riaditeľa RVPS), ktorá zabezpečí bezodkladné informovanie chovateľa.
- b) V prípade, že chovateľ nie je o pozitívnom náleze *Trichinella* informovaný do 3 pracovných dní, môže považovať laboratórne vyšetrenie za vyhovujúce. V prípade, že vzorka zaslaná na laboratórne vyšetrenie nevykazuje nález trichinel, t.j. je negatívna, chovateľovi tento výsledok nebude oznamovaný.

Informovanie chovateľa a verejnosti o rizikách, ktoré vyplývajú z konzumácie surového bravčového mäsa a tepelne neopracovaných výrobkov z neho.

- a) Telo jatočnej ošípanej z domácej zabíjačky alebo jeho časti s vnútornými orgánmi, ktoré nie sú dostatočne tepelne opracované, sa neodporúča použiť pre domácu spotrebu predtým, ako sa zistí, že výsledok vyšetrenia na *Trichinella* je negatívny.

- b) Najrizikovejším produktom je surové mäso a tradične vyrábaná domáca klobása zaúdená studeným dymom. Ešte väčšie zdravotné riziko predstavuje klobása s prídavkom zveriny z voľne žijúcich diviakov, ktorá nie je dostatočne tepelne ošetrená.
- c) Tepelné opracovanie živočíšnych produktov spoľahlivo likviduje pôvodcu trichinelózy, napr.: tepelné ošetrenie mäsa pri teplote 62,2°C a minimálnom čase 1 minúta (*Príloha 2*).
- Podmienkou každej domácej zabíjačky je, že všetky získané produkty (bravčové mäso a výrobky z neho) nesmú byť uvedené na trh, ale sú určené výlučne pre vlastné zásobovanie domácnosti chovateľa.
 - Podľa zákona č. 39/2007 Z.z. nepodliehajú zvieratá a ich produkty z domácich zabíjačiek prehliadke vykonanej úradným veterinárnym lekárom.
 - Povinnosť veterinárnej prehliadky sa striktnie týka zvieratá a produktov z neho len, ak sú tieto uvádzané na trh na účely verejného zásobovania (predaja) alebo na účely spracovania za podmienky, že sa táto činnosť vykonáva výlučne v prevádzkarniach schválených alebo povolených orgánmi veterinárnej správy.

Prílohy: podľa textu

Na vedomie: Krajská veterinárna a potravinová správa Bratislava
Regionálny úrad verejného zdravotníctva Obvodný
úrad Bratislava

MVDr. Miloš Mašlej
riaditeľ RVPS Bratislava - mesto